

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 205/2013-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. mája 2013 predbežne prerokoval sťažnosť V. G., P., zastúpeného advokátom JUDr. T. B., P., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 13 S/27/2011 z 13. septembra 2011 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžf/81/2011 z 29. novembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. G. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. marca 2013 faxom a 12. marca 2013 poštou doručená sťažnosť V. G. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny

proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 S/27/2011 z 13. septembra 2011 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Sžf/81/2011 z 29. novembra 2012 (ďalej aj „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“). Sťažnosť bola doplnená na základe výzvy ústavného súdu z 13. marca 2013 podaním sťažovateľa z 8. apríla 2013, ktoré bolo doručené ústavnému súdu 9. apríla 2013.

V sťažnosti sťažovateľ uviedol, že 17. marca 2011 podal žalobu na krajskom súde, ktorou sa domáhal preskúmania rozhodnutia bývalého Colného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) sp. zn. 38630/2010 zo 17. januára 2011 z dôvodu porušenia § 29 ods. 5 zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 511/1992 Zb.“) a *„nerespektovania povinnosti žalovaného pre účely spotrebnej dane z tabakových výrobkov zistiť, že predmetný výrobok alebo tovar je tabakovým výrobkom podľa § 5 ods. 5 zákona č. 106/2004 Z. z.“*.

Krajský súd napadnutým rozsudkom jeho žalobu zamietol, pričom vychádzal zo skutkových zistení správcu dane, ktorý vykonal vo februári 2006 kontrolu nákladného motorového vozidla vo vlastníctve sťažovateľa a zistil, že v návese sa nachádza *„125 balení rolovaných kobercov, v ktorých boli ukryté spotrebiteľské balenia cigariet neoznačené kontrolnou známkou v celkovom počte 3 159 980 ks“*.

Krajský súd sa stotožnil s tvrdením správcu dane, že sťažovateľ nevedel *„preukázať pôvod a spôsob ich nadobudnutia, čím je daná objektívna zodpovednosť vodiča (V. G.) a vznik daňovej povinnosti na jeho strane“*.

Sťažovateľ tvrdil, že *„v celom konaní správcu dane nebol vykonaný jediný dôkaz, že nájdený tovar prezentovaný ako spotrebiteľské balenia cigariet je skutočne tabakovým výrobkom podľa § 5 ods. 5 zákona č. 106/2004 Z. z.“*, a v odvolaní namietal, že krajský súd nevysvetlil, prečo nepovažoval za správny jeho argument, že *„správca dane mal*

pred určením dane podľa pomôcok pokúsiť sa výšku dane“ s ním dohodnúť. Táto povinnosť vyplývala správcovi dane priamo z § 29 ods. 5 zákona č. 511/1992 Zb. a sťažovateľ v tejto súvislosti tiež namietal, že práve pre takéto prípady existuje interný pokyn „Nariadenie GR CR SR č. 372/2006“, ktorý upravuje postup pri odbere vzoriek pre potreby následného odborného skúmania.

Sťažovateľ tiež tvrdil, že nie je daňovníkom, pretože „o rafinovane ukrytom tovare nevedel“ a takisto nemal vedomosť, že ide o tabakové výrobky. V sťažnosti cituje „zákon č. 106/2004 Z. z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov“ a tvrdí, že „pracovníci Colného úradu - Stanica colného úradu P. v zmysle citovanej právnej úpravy a citovaného záväzného Nariadenia GR CR SR nepostupovali. Tovar zaistený pri miestnom zisťovaní nepodrobili odbornej expertíze a nezistili či je predmetom spotrebnej dane z tabakových výrobkov.“.

Ďalej sťažovateľ tvrdí, že pracovníci colného úradu nemali na miestne zisťovanie zákonný podklad a na zadržanie jeho vozidla nemali potrebný písomný príkaz prokurátora, čím «nemohli... nahradiť konanie podľa špeciálnej právnej normy (Trestného poriadku) konaním podľa § 9 ods. 3, písm. v/ zákona č. 652/2004 Z. z.“.

Správca dane preto nepostupoval v súlade so zákonom a skutočnosti z „miestneho zisťovania“ z 8.2.2006 nie sú zabezpečené podľa zákona a teda nie sú použiteľné ani pre vyrubenie spotrebnej dane z tabakových výrobkov (viď rozsudok NS SR 2 Tdo 28/2012 z 26.6.2012).».

Na uvedené zásadné otázky sťažovateľovi správca dane ani súdy mu nedali odpoveď, čím porušili jeho „právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces“.

Proti napadnutému rozsudku krajského súdu a napadnutému rozsudku najvyššieho súdu podal sťažovateľ ústavnému súdu sťažnosť, ktorou sa domáha, aby vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a napadnutým rozsudkom krajského

súdu. Sťažovateľ zároveň navrhol, aby ústavný súd napadnutý rozsudok najvyššieho súdu a napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie krajskému súdu.

Okrem toho sa domáha priznania finančného zadosťučinenie v sume 3 000 € a úhrady trov konania v sume 323,49 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Táto povinnosť všeobecných súdov vzhľadom na ich postavenie ako primárnych ochrancov ústavnosti a vzhľadom na povinnosť Slovenskej republiky rešpektovať medzinárodne záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o ochrane ľudských práv a základných slobôd (pozri napr. III. ÚS 79/02) zahŕňa zároveň požiadavku rešpektovania procesných garancií spravodlivého súdneho konania vyplývajúcich z čl. 6 dohovoru v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (napr. III. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06).

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

1. K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu

Pri prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich v petite sťažnosti označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany

základného práva na ústavnom súde iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Ústavný súd vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, nemá právomoc preskúmavať postup a napadnuté rozhodnutie krajského súdu, pretože jeho rozhodnutie preskúmal najvyšší súd na základe odvolania sťažovateľa. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (obdobne napr. IV. ÚS 89/2012 a II. ÚS 365/2012).

2. K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu

Ústavný súd ďalej skúmal tú časť sťažnosti, ktorá smeruje proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu, so zreteľom na to, či existujú dôvody brániace prijatiu sťažnosti na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto ide vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

Z ústavného vymedzenia postavenia a kompetencií všeobecných súdov a ústavného súdu v Slovenskej republike (porovnaj čl. 142 ods. 1, čl. 124 a čl. 127 ods. 1 ústavy) vyplýva, že preskúmavanie zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosti rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci patrí predovšetkým do právomoci všeobecných súdov.

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani posudzovať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutia všeobecných súdov iba z hľadiska ich prípadnej svojvoľnosti, arbitrárnosti, resp. nedostatočného odôvodnenia.

Podľa sťažovateľa mal najvyšší súd (ako aj pred ním krajský súd) napadnutým potvrdzujúcim rozsudkom porušiť jeho základné práva garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo upravené v čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že ustálil rozhodujúce skutkové okolnosti bez opory v dôkazoch, a v jeho veci nepostupoval v zmysle zákona č. 511/1992 Zb. a „*v celom konaní správca dane nebol vykonaný jediný dôkaz, že nájdený tovar prezentovaný ako spotrebiteľské balenia cigariet je skutočne tabakovým výrobkom podľa § 5 ods. 5 zákona č. 106/2004 Z. z.*“, a tiež krajský súd nevysvetlil, prečo nepovažoval za správny jeho argument, že „*správca dane mal pred určením dane podľa pomôcok pokúsiť sa výšku dane*“ s ním dohodnúť, a najvyšší súd mu tiež nedal odpovede na všetky jeho zásadné námietky prednesené v odvolaní, napr. že na zadržanie jeho vozidla nemali pracovníci colného úradu písomný príkaz prokurátora a podobne.

Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že nie sú opodstatnené, a ústavnému súdu zásadne ani neprislúcha hodnotiť vykonané dôkazy v otázke, či išlo o tabakové výrobky, resp. cigarety, a prípadne hodnotiť postup colných orgánov.

Najvyšší súd sa podľa názoru ústavného súdu dostatočne vysporiadal s otázkou vykonaného dokazovania v colnom konaní. Aj z odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu na strane 5 až strane 9 vyplýva, ktoré podklady a dôkazy považovali správne orgány aj všeobecné súdy, teda aj vrátane najvyššieho súdu za rozhodujúce pre rozhodnutie, a akými úvahami sa najvyšší súd pri rozhodovaní o veci riadil, a napadnutý rozsudok nie je zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. V danom prípade citované námietky sťažovateľa ústavný súd nepovažuje za také, ktoré by sponchybňovali ústavnú udržateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, a samotná skutočnosť, že sa sťažovateľ s rozhodnutím najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho postupu, resp. rozhodnutia a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť právne názory najvyššieho súdu svojimi vlastnými (II. ÚS 218/02, IV. ÚS 89/2012 IV. ÚS 573/2012).

Bez toho, aby ústavný súd citoval podrobne z logického a zrozumiteľného rozhodnutia najvyššieho súdu, uzavrel, že nezistil vo vzťahu k už uvedeným námietkam nič, čo by signalizovalo možnosť vysloviť po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie porušenie označených práv sťažovateľa.

Ústavný súd k tomu tiež poznamenáva, že napadnutý rozsudok bol vydaný v rámci správneho súdnictva. Správny súd (súd rozhodujúci v správnom súdnictve napríklad o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov; v tomto prípade krajský súd aj najvyšší súd) nie je tzv. „skutkovým súdom“, teda súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu, a jeho úlohou nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu, ale len preskúmať zákonnosť ich rozhodnutí, teda posúdiť to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy (II. ÚS 21/09, II. ÚS 391/2010, IV. ÚS 89/2012). Ani ústavný súd v konaní o sťažnosti v zásade nie je skutkovým súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu, ak by malo ísť o dokazovanie, ktoré by malo nahradiť dokazovanie nevykonané všeobecnými súdmi a ich vyhodnotenie.

V okolnostiach danej veci teda nič nesignalizuje, že by napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu malo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažovateľ ho odôvodňuje iba tým, že sa „nemohol vyjadriť k napádaným rozhodnutiam, pretože tieto neboli dostatočne odôvodnené“.

Ústavný súd k tomu konštatuje, že sťažnosť v tejto časti nespĺňa zákonom predpísané náležitosti a nie je vecne odôvodnená (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), hoci sťažovateľ bol na nedostatky sťažnosti upozornený (výzvou z 13. marca 2013) a v konaní pred ústavným súdom je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom).

Ústavný súd pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľa nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na tento účel slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05).

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie

konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08, III. ÚS 74/2013).

Ústavný súd preto vzhľadom na opísané dôvody sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2013